

סינמטק

סרטי החודש
תשקיף ביקורת

גליון מספר 8
ספטמבר 1982

① סינמטק: גיב' אר
אזניי קולנוע 1982
סנטמבר # 8

② האדניי סינמטק יפו
סנטמבר 1982

גילה אלמגור בסרטו החדש של עוזי פרס "אהבה ראשונה"

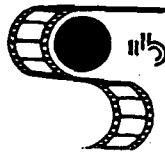

איזה שותים היום?

- תפוזים, לימונדה, אשכוליות או תפוחי עץ -

עילת

פסטיבל תל-אביב

עיריית תל-אביב-יפו אוניברסיטת תל-אביב הארכיון הישראלי לסרטים תוכנית סינמטק תל-אביב, חודש ספטמבר 1982

נושאי חודש ספטמבר

1. הקולנוע בראי עצמו
2. מסרטי של מאנס אפולט
3. כל סרטיו של עוזי פרס
4. הקרנות מיוחדות
5. סרטים לכל המשפחה
6. מסרטי האחים פאולו וויטוריו

מוצ"ש 4.9

מונטי פייתון והגביע הקדוש (בריטניה 1974) (4)

MONTY PYTHON TND THE HOLY GRAIL

בימוי: טרי גיליאם, טרי ג'ונס, טרי ג'יליאם, טרי ג'ונס. שחקנים: גרהם צ'אפמן, ג'ואן קליס, טרי גיליאם, טרי ג'ונס. סאטירה מורעלת על ההיסטוריה האנגלית ופארודיה שגונה על האפוסים ההיסטוריים בקולנוע. מתרחשת בשנת 932, שנה בה מנסה המלך ארתור לשכנע את אביו אנגליה להצטרף לשלוחן העגול שלו במצודת קמלוט. במצוות האלהים יוצאת חבורת האבירים לחפש את הגביע הקדוש. (90 דקות).

6.9

יום שני 6.9
סוסעץ (ישראל 1977) (1)

בימוי: יקי יושע
שחקנים: שמוליק קראוס, גליה בסר, אריק לבאי
אמן ישראלי חוזר לארץ לאחר היעדרות ארוכה, מחליט לעשות סרט על עצמו ושורף בסופו של דבר את יצירתו. הסרט נעשה ע"פ ספרו של יורם קניוק חכה בשני פרטים בפסטיבל קמברידג' 1978.

הכפיל (ארה"ב 1979) (1) 21.30

THE STUNTMAN

בימוי: היצ'ר ראש
שחקנים: פיטר אוטול, טיב רייסלבאק, ברברה הרש
צעיר שנמלט מהמשטרה מגיע אל אתר הצלומים של סרט ומקבל מוטה מהבימוי בתנאי שימלא את מקום איש הפעולות שטבע במהלך ההסרטה. בימאי הסרט, רון מטרף ואובססיבי מצלם סרט מלחמה והצעיר חש שהוא מציב בפניו אתגרים קשים, יותר ויותר. ראש ("תענוגות נעורים") קנה את הזכויות על ספרו של פול ברודר עזר בתחילת שנות השבעים ומשך כל אותן שנים חיפש חברה שתפקי את הסרט. בסופו של דבר זכה הסרט להצלחה הן אצל הביקורת העולמית והן אצל הקהל. (130 דקות).

7.9

יום שלישי

ילדי גן העדן - חלק א' (צרפת 1945) (4)

LES ENFANTS DU PARADIS - PART A

בימוי: מרסל קרנה
שחקנים: ז'אן לואי בארו, מריה קאזארס, ארלט, פייר בראטר
יריעת ענק הנפרשת על החיים בפרסיה בשנו ה-40 של המאה הקודמת. הפנטזימאי טיטוס נשבה בקסמיה של גארנאס הפיפיה ומותיר את נטאלי אשתו לבורה באהבה חסרת מוצא לבעלה האמן. האהבה הבלתי אפשרית הזו מאפשרת לקרנה ולתסריטאי שלו ז'אק פרוור לשרטט בנאמנות ובדיוק חיי הבודהמה העולם החתונ בפרס של אמצע המאה ה-19. האינטליגנטיות והרומנטיות עוצרת הנשימה הופכים את היצירה העיקית הזו לאחת מיצירות המופת הגדולות של הקולנוע. (195 דקות).

19.00

חבורת הלוחמים (ארה"ב 1979) (4) 21.30

THE WARRIORS

בימוי: וולטר היל
שחקנים: מייקל בק, ג'יימס רמאר, תומס וויטס
גלגול מודרני של מלחמת הפלפון ביוון העתיקה. חברי כנופיה ניו יורקית שבים למעוה בדרך הרת סכנות כשעקבותיהם דולקים אנשו שאר הכנופיות. וולטר ("הנהג"), גבריהם דולקים אנשו שאר הכנופיות. וולטר לערב אותנו בגולד גיבורים. ניו יורק שלו נראית כעיר רפאים מאיימת. הוא אינו מתייחס למאגעים הפסיכולוגיים של גיבוריו אלא מנסה ליצור סרט שהוא אך ורק פעולה וליצור מציאות כמעט מופשטת. "השתדלתי לתת לגיבורים כמה שפחות רקע... לא אכפת לי מינו אנשים באים או לאן הם הולכים. חשוב לי מה הם עושים!" (94 דקות).

21.30

ילדי גן העדן - חלק ב' (4)

LES ENFANTS DU PARADIS - PART B

בימוי: מרסל קרנה
שחקנים: ז'אן לואי בארו, מריה קאזארס, ארלט, פייר בראטר
אחד מסרטי האימפריה הבלוטים שנצרו באולפניו של וולט דיסני. עיבוד לספר הילדים הידוע מאת ג'יימס מ. בארי המתאר שלושה ילדים לונדוניים הנלקחים לארץ הפיות והאגדות ע"י פיטר פן, הנער שמסרב לגדול. (76 דקות).

8.9

יום רביעי

פיטר פן (ארה"ב 1952) (5)

PETER PAN

בימוי: רז'ינה ורטוב
שחקנים: דזיגה ורטוב
סרטו של אחד הכוחות המזהירים ביותר בקולנוע הסובייטי של שנות ה-20. מאבות הסרט הרוקומנטרי ומי שנחשב להיאורטיקן הראשון של ה"סינמה ריטה". זהו שיר הלל למצלמת הקולנוע, מכשיר הפלא החושף את המציאות הדמיונית של העולם. הסרט מתאר עלם קולנוע היוצא לשרטט דיוקן של יצור ומשתמש בתעלולי מצלמה אנימציה, האטה, הצצה ובכל סוגי העריכה. "אחת מיצירות המופת הגדולות של הקולנוע." (סרט אילום).

19.00

האיש עם מצלמת הקולנוע (בריה"מ 1929) (1)

THE MAN WITH THE MOVIE CAMERA

בימוי: רז'ינה ורטוב
שחקנים: דזיגה ורטוב
סרטו של אחד הכוחות המזהירים ביותר בקולנוע הסובייטי של שנות ה-20. מאבות הסרט הרוקומנטרי ומי שנחשב להיאורטיקן הראשון של ה"סינמה ריטה". זהו שיר הלל למצלמת הקולנוע, מכשיר הפלא החושף את המציאות הדמיונית של העולם. הסרט מתאר עלם קולנוע היוצא לשרטט דיוקן של יצור ומשתמש בתעלולי מצלמה אנימציה, האטה, הצצה ובכל סוגי העריכה. "אחת מיצירות המופת הגדולות של הקולנוע." (סרט אילום).

יום ראשון 5.9
האנשים הנפלאים עם הידיה (צ'כסלובקיה 1978) (1)

THOSE WONDERFUL MOVIE CRANKS

בימוי: ג'ירי מנצל
שחקנים: רדולף הרוסינסקי, ואסטה פאבינובה
סרט אקדמי מחושב, בעל מידה של הומור ועדינות האופיניים לקולנוע הציפי. מקרין סרטים נוד ברחבי צ'כוסלובקיה של תחילת המאה בחברת בתו. נערה יתומה, וצלם אידיאליסט. חלמו הגדול הוא הפקת סרט מבלי שאיש יאמין שהדבר אפשרי. (88 דקות).

19.00

דומה לא דומה (צרפת 1978) (3) 21.30

PAREIL PAS PAREIL

בימוי: עוזי פרס
שחקנים: גוס מנסן, ז'אן מנסן, מארי אוריל
סרטו הארוך הראשון של עוזי פרס. ספרו של אמן הנמצא

במנה: זעומה של זוהר ובהרבה שברון לב. (143 דקות).

בימוי: עוזי פרס
 שחקנים: מאתייה אורטליב, סילבי קון, פסקל גורדמן, מאתייה מחפש אהבה יציבה שאינה תלויה ברגש ובוחר בסילבי שאינה נשית או יפה במיוחד. סילבי מבינה את מהות האהבה באופן שונה ממנו וחשה שהאהבה היא תכלית חייה. מאתייה מתאהב באמת בסילבי וכשהוא חש שהמבנה ההגיוני שהקים מתנפץ הוא קם ועוזב אותה מתוך חוסר יכולת להתמודד עם האמת. (90 דקות). לפני הסרט יוקרן הסרט הקצר "סנדרה סינדרלה".

יום שני 13.9
סוכריות מפולפלות (צרפת 1963) (1)

DRAGEES AU POIVRE
 Jacques Baratier
 בימאי: ז'אק באראטייה
 שחקנים: סופי דומייה, קתרין דוב, מרינה ולארי, מוניקה ויטי, סימון סניורה, ז'אן פול בלמונד, רוז'ה ואדים.
 סאטירה ללגלגית על שגעון הקולנוע שאזח את הנוער הצרפתי בתחילת שנות ה-60 הפוגעת בעיקר בחסידים השוטמים של "הסינמה רוז'ה", כל אותם שיצאו לרחובות אחרונים במצלמה ומקורפון מבלי שבעצם יהיה להם מה לומר. (94 דקות).

יום המישי 9.9
אדם למוקד (איטליה 1962) (6)

UN VOMO DA BRUCIARE
 Paolo and Vittorio Taviani
 בימאים: פאולו וויטוריו טאביאני
 שחקנים: ג'אן מריה וולונטה, דידי פרגו
 סרט העלילתי הראשון של האחים טאביאני עוסק בעימות בין מנהיג אגוד מקצועי בסיציליה לבין המאפייה. דמות הגבור מבוססת על מנהיג הפועלים הסיציליאני המפורסם סלבאטורה קרבנלה. (דובר איטלקית תרגום לאנגלית).

על המשחק (צרפת 1980) (3) 21.30

בימוי: עוזי פרס
 שחקנים: סילבי קון, קארולין לאב, מישל ברויאון, פסיכודרמה טרגית, רגישה ונאיבית המעלה את סיפורם של שני זוגות הקשורים ביניהם בקשר מדהים של אהבה, כסף ונקמה. היחסים האלמיים והמטורפים בין הארבעה מובילים אותם לחוסר תקנה, יאוש ומוות. סיפור ראשון מתוך שלושה שכבר עזלמו בסדרה ארוכה בשם "שגיאות אנשויות". (90 דקות). לפני הסרט יוקרן הסרט הקצר "קתדרלות".

מוצ"ש 11.9
בית החיות (צ'כיה פרושים וסובייט) (ארה"ב 1978) (4) 19.30

NATIONAL LAMPOON'S ANIMAL HOUSE
 John Landis
 בימאי: ג'ון לנדויס
 שחקנים: ג'ון בלוש, טים מאתסון, ג'ון רוג'ן, ורנה בלום
 סרט אמריקאי מצוין שנעשה בחסות כתב העת הסאטירי החשוב "הנשיונל לאמפון" המהווה בו זמנית סאטירה שנונה, פארודיה על סרטים "נוסטאלגיים" וסתם קומדיה מטורפת עשויה בטוב טעם. העלילה נעה סביב החיים בקולג' אמריקאי בו מתחלקים הסטודנטים לאגודות. בצמרת החברתית תלמידים מוכשרים מבתיים אמירים בעלי נשיות מיליטריסטיות ופאשיסטיות. בתחתית הסולם אגודה שחבריה מעוררי הסימפטיה הם תלמידים גרועים, לבחנם מוזנח ונשיותיהם אנרכיסטיות וחרתניות. (109 דקות).

יום שלישי 14.9
הבז (צרפת/איטליה 1963) (1) 19.00

LE MEPRIS
 Jean-Luc Godard
 בימאי: ז'אן-לוק גודאר
 שחקנים: בריגיט בארדו, מישל פיקולי, ג'ק פאלאנס, פריץ לבג.
 "סרט פשוט ללא מיסתורין, סרט אריסטוקרטי ללא דמויות, 'הבו' מוכיח ב-149 'שועים' רגשים שבקולנוע כמו גם בחיים אין סודות, אין צורך להבהיר מלבד הצורך להיות ולעשות מה שאתה עושה". (מתוך ראיון עם גודאר). גודאר מעביר לקולנוע את הרומן של אלברט מוראבייה על תסריטאי מתוסכל שהיה מעדיף לכתוב עבור התיאטרון ונאלץ לכתוב תסריטים ממוקפים, על יחסיו המעורערים עם אשתו ועל פריץ לאנג בדמות עצמו כבימאי הנתון ללחצי המפיקים ומנסה לביים את "האודיסאה" של הומרוס על פי דרכו. (100 דקות).

הלילה האמריקאי (צרפת 1973) (1) 21.30

LA NUIT AMERICAINE
 Francois Truffaut
 בימוי: פרנסואה טריפו
 שחקנים: ז'אן פיר לאו, ז'אלין ביסט, ז'אן פיר אומון, טריפו.
 תיאור מלא חיבה של החלק הפקת הסרט כוכבת עבר גדולה המכורה לבקבוק, מאהבה לשעבר האכל באובססיה והמוסקאליות. צעיר רודף שמלות, כוכבת צעירה שהתאוששה זה עתה מהמתוסטות עצבים וההווי של כל הגספחים השותפים להפתקאה הקסומה ששמה קולנוע. טריפו מוגלם מגלם את דמות הבימאי, מטורף אמיתי לקולנוע הלובב בחלומות תמונות מחלון הראווה של בית קולנוע המקרין את "האורח קיין". (16 דקות).

21.30 הטייקון האחרון (ארה"ב 1976) (1)

LAST TYCOON
 Elia Kazan
 בימאי: אליה קאזאן
 שחקנים: רוברט דה נירו, רוברט מיטצ'ם, טוני קרטיס, ז'אן מורו, ג'ק ניקולסון
 בעיבוד הקולנועי של אליה ("חופי הכרן") קאזאן לרב-המכר מאת סקוט פיגודילד המתארת הוליווד בשנותיה הטובות - שנות ה-30. דמות הגיבור הוליוודי פי אריבנג גראנט תאלברג, מי שהיה המנהל הצעיר והכל יכול של אולפני מטרו-גולדוויין-מאיייר. (124 דקות).

יום ראשון 12.9
התפרצות (ארה"ב 1981) (1) 19.00

BLOW OUT
 Brian De Palma
 בימאי: בריאן דה פלמה
 שחקנים: ג'ון טרבלטה, ננסי אלק, ג'ון לייטנאו
 סבנאי קול ויצא להקליט אפקטים קוליים ליליים לסרט אימים ומורא עצמו מקליט תאונת דרכים מיסתורית בה מצא את מותו ממשל שבחנן לרוץ לנשיאות. כשבחברתו צעירה יפיעה, התעלומה נפתרת באמצעים טכניים הקשורים לפעשיה התעלומה והגיבור מוצא עצמו נגרר אל תוך ההתרחשויות. בשמו האנגלי מזכיר הסרט את "צירים" של אנטוניו וכתובנו "השיחה" של קופולה ואת "פרשת צ'פקוודיק" בה היה מעורב טדי קנדי. (108 דקות).

יום רביעי 15.9
הקט בעץ (ארה"ב 1954) (5) 17.00

KNOCK ON WOOD
 Melvin Frank-Norman Panama
 בימאי: נורמן פנמה, מליון פרנק
 שחקנים: דני קיי, מאי צטרלינג, טורין תאצ'ר
 קומדיה מבריקה על נוסטריקויקוטיס (מדבר מהבטן) המופיע במערותי לילה ונקלע לסכר של פרשית ריגול בה נטלים חלק בציגוי מעצמות ונוכלים למיניהם. (103 דקות).

מועמדי וזכי האוסקר באנימציה (4) 19.00

PUSS GERS THE BOOT

תום וג'רי, מועמד 1940. (7 דקות).
JOHAN MOUSE תום וג'רי, מועמד 1952. (7 דקות).

שכנים

NEIGHBOURS דוקומנטרי של מקלן, זוכה 1952. (10 דקות).

SPEEDY GONZALES

זוכה 1940. (7 דקות)

BEEP PREPARED

סרטו של צ'אק גונס, מועמד 1961. (7 דקות)

יומו של הארבה (ארה"ב 1975) (1) 21.30

THE DAY OF THE LOCUST
 John Schlesinger
 בימאי: ג'ון שלזינגר
 שחקנים: ויליאם ארתורן, דוגלד סאתרלנד, קארן בלק, ברג'ס מרדיט.
 חזון אפוקליפטי על הוליווד אוכלת יושביה. עיבוד קולנועי לספרו של נתנאל וסט, מי שהיה תסריטאי בהוליווד בשנת ה-30. הספר המתאר את מקום עבודתו כראי לניוון הסדר הטוציאלי בארה"ב מבעד לעיניו של אמן צעיר הזוכה

VALENTINO 21.30
Ken Russel
בימוי: בימאי קן ראסל
שחקנים: רודולף נוראייב, לסלי קארון, מישל פליפט.
דמותו של גיבור סרטי הראינוע, רודולף ואלנטינו, המאהב
הגדול בכל הזמנים הסגנוני המיוחד של קן ראסל. (128 דקות).

SUNSET BOULEVARD 20.9
Billy Wilder 19.00
בימאי: בילי וילדר
שחקנים: גלוריה סוונסון, ויליאם הולדן, אריך פון
סטרוהיים.
סאטירה מקאברית, מרירה וחריפה על הוליווד השוקעת
הדמונית. תסריטאי צעיר ומחוסר עבודה הופך למלווה של
כוכבת עבר נשכחת החיה בחברת משרתה. מי שהיה במאי
דגול בחקוקת של הוליווד. "סרט סוציולוגי מעמיק, המגלה
את מהותה של הוליווד. יצירת אמנות אישית, רבת תהודה
השומרת על אכותה עד היום". יצירת המופת הזו מערבת
אוריה אקספרסיוניסטית גרמנית מדכאה, יסודות של
טרגדיה יוונית וספור מתח מרתק ומודרני. (111 דקות).

STARDUST MEMORIES 21.30
Woody Allen
בימאי: וודי אלן
שחקנים: וודי אלן, שארלוט ראמפלינג, ג'סיקה הרפר.
פרק נוסף בסדרה הארוכה של וודי אלן שגיבורה הקבוע
מתפלש בסלידה ורחמים עצמיים. גיבור הסרט הזה הוא
בימאי קולנוע עייף ומשועמם המלגלג על קנאתו בפליני
וברגמן, מביא איזכורים מסרטיהם ובעיקר מ"שמונה
וחצי". הסרט בנוי כסדרת אסוציאציות חופשיות
המתפתחות ללא משמעת עצמית, כולן עוסקות בוודי אלן
העוסק בעצמו. (ארה"ב 1980).

HOOPER 21.9
Hal Needham 19.00
בימאי: האל נידהם
שחקנים: ברט ריינולדס, בריאן קיט, סאלי פילד.
תיאור עבודתם של הכפילים בקולנוע, מאבק הכפיל
בבימאי ויחסיו עם כוכב הסרט. הסרט - שגם הבימאי
שלו וגם הכוכב הראשי היו כעבר אנשי פעלולים - מכונן
את הויצי הלעג שלו אל הגאונים הצעירים של הוליווד.
בימאים שחצניים ואנטיפאתיים ומפיקים עלובי נפש. (99 דקות).

LE PLAISIR 21.30
Max Ophuls
בימאי: מאקס אופולס
שחקנים: קלוד דופן, דניאל דרייה, ז'אן גאבן, פייר נראסר,
דניאל ז'לין.
שלושה הביטים על התענוג על פי שלשה סיפורים ידועים
מאת גי דה מופאסאן בקולנוע, LA MAISON TELLIER: LE MASQUE
LE MODELLE. אופולס משלב סיפור קומי "בית טלייה",
הסיפור המרכזי והארוך יותר המתאר יצאניות פריסאיות,
המגיעות לבקור בכפר) עם שני סיפורים רציניים יותר. כמו
בכל סרטי האחרים גם כאן הוא משתמש בתנועות
המצלמה הארוכות והוירטואוזיות. (95 דקות. דובר
צרפתית תרגום לאנגלית).

WON TON TON - THE DOG WHO SAVED HOLLYWOOD 22.9
Michael Winner 17.00
בימאי: מייקל וינר
שחקנים: ז'ניס מורגן, מרלן כהן, ברוס דרן.
הרפתקאותיו ועלילותיו של כלב הזאב שהציל בשנות
השלושים את חשבון הבנק של חברת הפקה הוליוודית.
(92 דקות).

HEATRS OF THE WEST 19.00
Howard Zieff
בימאי: הווארד זיף
שחקנים: ג'ף ברדיגס, אלן ארקין, דונלד פלונס.
קומדיה איטליאנית ומעודנת המתארת בן כפר השואף

חומר - מוצא המינים
מועמד 1965. (8 דקות)
הבית שג'ק בנה
סרטם של רון טוניס וג'ון אריאולי. מועמד 1968. (8 דקות)
במוזיאון
זוכה 1974. (10 דקות)
שירת החול
זוכה 1977. (12 דקות)
מסירה מיוחדת
זוכה 1978. (7 דקות)
כל ילד
זוכה 1979. (6 דקות)
THE CAT CONCERTO
תום וג'רי. זוכה 1946. (7 דקות)
שני המוסקטרים
תום וג'רי. זוכה 1951. (7 דקות).

THE WAY WE WERE 21.30
Sidney Pollack
בימאי: סידני פולאק
שחקנים: ברברה סטרייסנדר, רוברט רדפורד, פטריק אוניל.
ספור אהבה נוסטלגי בין צעירה יהודיה העוסקה
בפעילות פוליטית שמלאנית לבין חברי לקולג', ג'וי
בלונדי, "החולם האמריקאי" כהתגשמותו. הספור נפתח
ב-1937, שנת מלחמת האזרחים בספרד והמאבקים
הסוציאליים בארה"ב. ומסתיים בתחילת שנות ה-50. שיאו
של הסרט מתרחש בהוליווד. זוג האהובים עובר לבירת
הסרטים שם נתקל ה"יאספ" בניסיונות המופיקים לסרט את
תסריטיו ולבסוף מכופף את גבו ואינו מתייצב בגלוי לימין
עמיתיו שזכויות האורח שלהם נרמסו במסע "ציד
המכשפות" של מקארתי. (118 דקות).

SOTTO IL SEGNO DELLO SCORPIONE 21.45
Paolo and Vittorio Taviani
בימאי: פאולו ויטוריו טאביאני
שחקנים: ג'אן מריה וולונטה, לוצ'יה בוסה
אלגוריה פוליטית העוסקת בעימות האלים בין קבוצת
צעירים שנצלו מהתפרצות הר געש באי אחד לבין החברה
היציבה שהוקמה באי אחר אליו הם מגיעים. (דובר
איטלקית תרגום לאנגלית).

L'ARGENT DE POCHE 19.9
Francois Truffaut 19.30
בימאי: פרנסואז טריפו
שחקנים: ג'ורז' דמוטו, פיליפ גולרמן, קלאודיו דלוקה.
"סרט יפה להפליא, אישי, קטן, חם ומשעשע" הבנוי כסדרת
אפיודות שכל גיבוריהן הם ילדים בגילים שונים, רעיון
שנשא עימו טריפו מאז 400 המלקות". כמו בסרטי
האחרים גם כאן מפליאה ההסתכלות הדקה שלו.
הסיפורים מלאים אהבה והבנה לילדים, אין כאן רשעים
או סצינות טרגיות אך הרמויות אינן מלאכים. (105 דקות).

שנה טובה לכל באי הסינמטק

להיות סופר מערכונים, הוא פוגש בצוות הסרטה, הופך לניצב וכמעט לכוכב. כל אותו הזמן הוא נשאר אותו צעיר כפרי תמים, המאמין באנשים וחולם למצוא את המערב האמיתי. באמצעים פשוטים וחסכניים ובחיוך מסוים מצליח הסרט לומר דברים מהותיים על הקשר בין דמיון למציאות ובין אמת למיתוס. (103 דקות).

21.30 מכתב מאשה אלמונית (ארה"ב 1947) (2)
LETTER FROM AN UNKNOWN WOMAN

בימאי: מאכס אופולס
Max Ophuls
שחקנים: ג'ואן פונטיין, לואי זורדן, מרסל ז'ורנה.
בלאגנטיות האופיינית לו מצליח אופולס ליצור סרט בעל עומק רגשי ומעביר לקולנוע באופן עוצר נשימה את סיפורו של סטפן צ'וינג המתאר את ספור אהבתה של אשה לממוסקיא ידוע. הוא מנצל בצורה נפלאה את ההזדמנות שקיבל מהוליווד להיות סרט המתרחש בתקופה האהובה עליו - ימי הוודו של וינה, העומדים בפני סיומם. (90 דקות).

25.9 20.00 יום חמישי
אהבה ראשונה (ישראל 1982) (3)

בימאי: עוזי פרס
שחקנים: גילה אלמגור, יפתח קצור, חנן גודרבלאט, גרעון שמר.
הסיפור השלישי בסדרת "שגיאות אנושיות" מעלה מזלזזת מודרנית המתארת משפחה המתפוררת בעקבות סדרה של טעויות אנושיות. (90 דקות).

21.45 לוימכאל הקדוש היה תרנגול (איטליה 1971) (6)
SAN MICHELE AVEVA UN GALLO

בימאים: פאולו ויטוריו טאביאני
Paolo and Vittorio Taviani
שחקנים: ג'וליו ברוג'י, סמי פאולו
סרטם הרביעי של האחים טאביאני מעלה את ספורו של ג'וליו, אנארכיסט, שהוא וחבריו כובשים עיר בהרים. כשנודע להם שמתקרב למקום יהדות בסדר גודל עדיף הוא מכין את נאיומו בבית משפט ואפילו את לוחיו אחר נצחון המהפכה (דובר איטלקית תרגום לאנגלית).

25.9 19.30 מוצ"ש
האיש שנפל מכוכב אחר (בריטניה 1976) (4)
THE MAN WHO FELL TO EARTH

בימאי: ניקולאס רוג
Nicholas Roeg
שחקנים: דויד בואי, ריפ טורן, באק הנרי, קאנדי קלארק.
בהופעה קולנועית משכנעת מגלם דויד בואי את הדמות של אורח מהחלל היחצן המגיע לכדור הארץ. הבימאי-צלם ניקולאס ("המבט", "שאלה של זמן") רוג פולש אל התחום שמעבר ליריאליזם ומציע אינסוף אפשרויות לפירוש המציאות ולתפיסתה האינטלקטואלית והאסתטית. הוא מערב את האפשרי בבלתי אפשרי, את הגלוי בסמוי, את המובן בפארוקסאלי ומאלץ אותנו הצופים לחדר את החושים ולהפעיל את המוח. (138 דקות).

21.30 האחים בלוז (ארה"ב 1980) (4)
THE BLUES BROTHERS

בימאי: ג'ון לאנדיס
John Landis
שחקנים: ג'ון בלוש, דן אייקריד.
פארודיה מטורפת אודות שני אחים, פורעי חוק וסדר, המבקשים להקים מחדש להקת רוק. הסרט פותח כיום שחרורו של אחד מהם מבית הכלא. נמשך תוך סצינות מרדף מטורפות הכוללות ערות מכוניות מטורפת מרחפות באוויר, מתפרקות ומתרסקות ומסתיים עם כניסת גיבורי הסרט לשערי הכלא לצלילי "רוק בבית הסוהר". להיטו המפורסם של אלביס פרסלי, בסרט משולבת הופעתם של ארתה פרנקלין, ריי צ'ארלס, ג'ימס בראון ועוד. (133 דקות).

27.9 21.30 מוצאי יום הכיפורים
פאדרה פאדרונה (איטליה 1977) (6)
PADRE PADRONA

בימאים: פאולו ויטוריו טאביאני
Paolo and Vittorio Taviani
שחקנים: אומרו אנטוניטי, טאבריו מארקוני
סרטם השביעי של האחים טאביאני זוכה בפסטיבל קאן

בפרס הראשון הוא אחד הסרטים האירופיים הטובים ביותר שנוגרו בשנות ה'70. זהו עיבוד חופשי לאוטוביוגרפיה של גאבניו לדה, רועה מסרדיניה שעד גיל 20 לא ידע קרוא וכתוב. את לילותו בילה באחד המקומות הנחשלים ביותר באירופה, תחת שכטו של אב פרימיטיבי ואלים שהפקיד אותו על פרונס המשפחה והיכה אותו ללא רחמים וסופו שהפך לבלשן וסופר רק בזכות המוטיביציה עצומה שלו לצאת מן הנחשלות. הסרט מורכב מסצינות ריאליסטיות המשולבות בסצינות דמויות כשמדי פעם מופסק הרצף העלילתי בדרך כלל בעזרת שיר. (113 דקות).

28.9 19.00 יום שלישי
שחק אותה סם (ארה"ב 1973) (1)
PLAY IT AGAIN SAM

בימאי: הרברט רוס
Herbert Ross
שחקנים: וודי אלן, דיאן קיטון, טוני רוברטס, טון אנספאך.
פארפורה של משפט מ"קובלנקה", סרטו הקלאסי של האמפרי בוגארט. משמשת נקודת מוצא לפארודיה שכתב וודי אלן על מעורבותם של הסרטים בחייו הפרטיים של חובב קולנוע. (87 דקות).

21.30 כפילתה של כוכבת קולנוע (ארה"ב 1937) (1)
STAND-IN

בימאי: טאי גארנט
Tay Garnett
שחקנים: לסלי הווארד, ג'ואן בלונדל, האמפרי בוגארט.
אחד הסרטים המעניינים ביותר על הוליווד, בעיקר בשל העובדה שהוא נעשה בשנות הוודו של בירת החלומות, טאי גארנט, אחד הבימאים הפוריים של אותן שנים, מתאר תהליך הפקה של סרט כושל ה"מוגול" אינו מנהל את האולפנים אל הורס אותם, המאפיה היא השליטה האמיתית על האולפנים. הבימאי הור שהובא מאירופה הוא יומרני ומרשע והסרט בו תלוי גורל האולפנים הוא גרוע ומועד לכשלון. (90 דקות).

29.9 17.00 יום רביעי
הגיורה ההוליוודית (ארה"ב 1956) (1) (5)
HOLLYWOOD BUST

בימאי: פרנק טשלין
Frank Tashlin
שחקנים: ג'די לואיס, ד'ן מרטין, אניטה אק'ברג.
חובב סרטים מטורף ומהמר מקצועי מגיעים להוליווד כדי לפגוש את הכוכבת הנערצת על שיהם. (95 דקות).

19.00 מאדאם דה.... (צרפת/איטליה 1953) (2)
MADAME DE...

בימאי: מאכס אופולס
Max Ophuls
שחקנים: דניאל אראייה, שרל בואייה, ויטוריו דה סיקה.
יצירה מזופת המעלה ספור אהבה עצוב שעלילתו נעה סביב גלגוליו של זוג עגילים. כמו בכל סרטיו האחרים מיטיב אופולס לתאר את אירת "סוף המאה" בצורה רגישה, עם תשומת לב מאובדת לפרטים ובחננויות מצלמה ארוכות ורחבות. (102 דקות).

21.30 לולה מונטו (צרפת/גרמניה 1955) (2)
LOLA MONTES

בימאי: מאכס אופולס
Max Ophuls
שחקנים: מרטין קרול, פיטר ויטטינוב, אוסקר רנה, איבן דסני.
הפקת ענק בהשתתפות צוות בינלאומי המתארת את חייה ואהבתה של לולה מונטו, המאהבת הגדולה, בת המאה ה-19. זהו שאמור היה להיות הצגת ראוה רכילותית הופך בידי הגאונים של אופולס ליצירת מופת. הטכניקות הנאראטיביות הבלתי אורדווכסיות שלו, הסגנון הבארוקי, השמוש המבריק במסך הסינמסקופ והשמוש בסאונד ובצבע מערמים עד היום את התפעלות מבקרי הקולנוע. (110 דקות).

28.9 20.00 יום חמישי
אלונסאנפאן (איטליה 1976) (6)
ALLONSAFAN

בימאים: פאולו ויטוריו טאביאני
Paolo and Vittorio Taviani
שחקנים: מרצ'לו מאסטרויאני, לאורה בטי, לאורה בטי.
אריסטוקרט איטלקי המנסה לנתק את קשריו עם קבוצת מהפכנים באיטליה - 1816. למרות כל נסיון בגידה מצידו נתפס על ידם כנסיין התקרבות ולבסוף הוא משתתף כנסיין מהפכה.

אחים טאוויאני: אנתנו משלימים זה את זה

רגע לפני סגירת הגיליון, נודע לנו על כואם של האחים פאלו וויטוריו טאוויאני. החרושי, לישראל, כאורחי הסימנאק והמרכז לתרבות איטליה בישראל. עד השנה האחרונה, הם היו אלמונים לגבי הקהל הישראלי שלא ראה אף אחד מסרטיהם; אולם לאחר פאדרה פאדרונה, זכו למנת ההכרה והיוקרה שנוגלה מהם קודם לכן. בפסטיבל הסרטים בקאן, השנה, הם הציגו את סרטם החדש, הלילה של סן לורנצו שזכה לפריס מיוחד של צוות השופטים, ונחשב על ידי רבים לסרט השלם ביותר, בסגנון ובמיניורה, מכל מה שהוצג בתחרות. כאזה הודמנו ועל הדרך בה הם משתפים פעולה. שלהם, על היחס לקהל ולאמנות ועל הדרך בה הם משתפים פעולה. צריך לומר שהפגוש עצהם סיפקה תשובה לשאלה האחרונה: הם משלימים זה את זה להפליא, נדמה כאילו אותו הלק מחיבה מנחה את שניהם והם ניכנסים זה לתוך השוכתו של זה, וממשיכים משפט או עניין, האחד את השני, לכן מאחר ותשובותיהם משותפות, אין טעם לציין מי מן השניים הוא המשלב. השאלה הראשונה שהתבקשה מאליה לאחר ההתלהבות שבה התקבל הסרט בערב שלפני הפגישה, התייחסה לגונבתם של השניים, שהיו במשך שנים ארוכות — קולנוענים של עלייה לעבודה שהקולנוע שלהם מדבר היום אל הקהל הרחב.

ש. מה דעתכם על היחס של הקהלול העיתונאים לסרט החדש שלכם?
ת. אולי נצטט סופר שהוא אקטואלי היום כמו תמיד, לב טולסטוי. הוא נהג לומר: "אני כותב כדי שגם אדם שלא יכיר אותי לעולם, יאהב אותי." יציב לנו הרגשה שקיים מיטען של אהבה שנוצר בין הסרט והציבור בו. ומעבר להערכתו, שגורמת כמובן סיפוק ומביאה בסדר, הרי כולנו בני אדם, היה וריים שלפחות במשך דקות מיספר נודעה אחרות אבה את המוכן והקהל, וזה לדעתנו, חשוב מאוד.

ש. בסרט הזה, כמו בכמה מסרטים הקודמים, אתם משתמשים אולי בשחקנים מקצועיים אבל לא מוכרים, שעה שבסרטים אחרים השתמשנו בכוכבים של ממש. יש הרגשה שדווקא ללא כוכבים אתם מגיעים לתוצאות השלמות ביותר.

ת. איני יודע, זה עניין של השקפה. רק המחשבה על מארצולו מסטוריאנו באלונגואנאן מספיקה לי כדי לארוח את הסרט הזה. אני סבור שבמקרים מסוימים, כמו באלונגואנאן שנשארו היה המאה ה-19, ונכוחותו של שחקן כמו מסטוריאנו היתה חשובה מאוד. היינו צריכים שחקן שיוכל לגלם את כל הגיגים שבדמותו, להידור לכל קודיתה, ומישהו פחות מוכשר ממנו. אם תרצו "פחות כוכב ממנו" לא זה המצליח בכך. אם התוצאה הסופית מוצאת חן או לא, זה כבר עניין אישי. גם בסרט הזה, השתמשנו באחד התפקידים המרכזיים באומרו אנטוניטי (האב מפאדרה פאדרונה), ממש שהינו זקוקים לשחקן של ממש. להבטת המוביל את פולטי הכפר סן-מינאטו שהופעץ על ידי הגרמנים. אל קובי בות-הברת, צריך לזכור שאנטוניטי אולי אינו כוכב קולנוע, אבל הוא שחקן תיאטרון דיוט מאוד.

ש. אם כבר מדברים על הלילה של סן-לורנצו מה בקשר לשחקנים האחרים בסרט?

ת. ובכן הדבר שהיה חשוב לנו במיוחד כאן, היה לשמור על הציביון המיוחד של הניכ המדויב באורו מוסקאנה. על כן דאגנו לבחור משתתפים השולטים בכך זה, חלקם שחקנים מן התיאטרון, שהופיעו אולי בסרט טלוויזיה כלשהו, אך לא יותר מזה חלקם אכירים בני המקום שלא פעם עוררו עניין בעבורה. לדוגמה, האיש שמגלם את תפקיד אביו של הנער הפאשיסטי, העשירי חשבו בני-דאלנו, לא רק בהבטת הפנים המיוחדת שלו, אלא גם בהוספת ביטויים מקומיים המעניקים עוצב כלתי וגיל לזברים האמרים על המסך. מבחינתו, אין זה משנה אם אנתנו עובדים עם כוכבים או לא, אנתנו עוסקים בהעלאת הצגות והעברת רעיונות על הכר, ולשם כך אנתנו זקוקים לשחקנים, אם הם מפורסמים או לא. זה חסר חשיבות.

ש. היחרכות את צגינת הריגותם של האב והסרט הפאשיסטיים. האם זוכרים עדיין כפי-מיניאטור את הפרשה הזאת (הסרט כולו מבוסס על עישה שהיה בנירת מולדתם של האחים טאוויאני, בסוף מלחמת העולם השנייה — העית המערבי)?

ת. ודאי שזוכרים את הפרשה הזאת, ובמיוחד את הניגוד שבין האהבה העזה, שקשה שני אלה לבין המיפלצות של

התנהגותם. לכן הרגשנו, כאשר היגענו לרגע בו אב אחר נוקם בשניים אלה את מות משפחתו, כי יש משוה מעבר לחיסול נבלים, ואי-אפשר שלא לרשע מידה של רחמים על האב פאשיסטי ככל שהיה, המבקש שיהרג גם אותו אם הרג את בנו.

ש. מה בקשר לידידות האישיים שלכם מאותה התקופה?
ת. מה שזכור לנו במיוחד, הוא הרגשת האהבה הנוראה שהייתה חזרה בנו. אנתנו בני משפחה בורגנית, אביו היה עורך-דוך והאנטי-פאשיסט היחיד בין בני המעמד שלו. במשך כל ילדותו הוא התלבט כיצד יסכימו לנו, כמעט עוללים, את שנאתו למישטר ולכל מה שהוא מיצג. אני זוכר למשל, שבכית הספר, למדתי עם לר שכנת חיברו רבו המישפט הבא: "אני רוצה למות ולכל בני שימות הרצח, מוסולני". זאת הייתה האווירה שבה גדלנו. אבל בהדרגה, כשהתבררנו למדנו לשנוא את הפאשיסטים. כמשנה החברתי שהתקבעה, שלפני המלחמה, מיבנה מעוות מימי הביניים, של חלוקת מעמדות לפיה, עשרים גרו בארמונות וערים היו מעשוכים, קל היה לפאשיזם לחדור, אולם קל באותה המידה היה לשנוא אותו. כאשר הצטרפו לתמנה הגרמנים, הם לכשו את הדמות של האב מן האגדה, שבו הפחירו את פרות מה היתה השראתו, השיב: "האימה הנוראה".

ש. הבה נחזור לעשייה הקולנועית שלכם. בכל הקשר שלכם מודגשת ההכנה הקפדנית של פס הקול. כיצד מתבצע הדבר?

ת. כבר אמרנו בהודמנויות קודמות שקול אנו מקבלים את הגישה שפס הקול צריך ללוות את התמונה ותו לא. בעינינו, הקול הוא לא פחות חשוב, בקולנוע, מן התמונה. הקול הוא כמו דמות בסרט, לכן, כאשר אנו מתכננים את המנטאז' של הסרט, אנו מודדים אורכים ובודקים היכן צריכה להופיע מוסיקה, או אפקט, או שתיקה — שהיא לא פחות חשובה משימוש בקול — והופעת כל צליל או אפקט, מתוכננת בדיוק כמו הופעת דמות, או זווית צילום, כלומר, עוד לפני שאנתנו מתחילים לצלם, כבר ידוע לנו מה המרכיבים הקוליים של הסרט. למשל, במיקרה של הלילה של סן לורנצו ידענו מראש שאנו עומדים להשתמש בריקאים של השחקנים על מנת שגויים, במיקרה הזה למשל לשיחקנים על מנת שגויים, במיקרה הזה למשל לריקאים בכמה הודמנויות, תוך כדי צילום. כמובן שבסוף הצילומים חלים על מני שגויים, במיקרה הזה למשל כאשר הצבנו אותו מול התמונה הסתר בו שהמוסיקה מבשרת בצורה ברורה מדי מה עומד להתרחש אחר-כך, ולכן מקומה מאוחר יותר. אנו אנתנו מתחילים לעבוד עם וביים יחד את המינסטר, כולל השתיקות, אשר תיזור את שיווי המישקל האידיאלי, בצירוף עם התמנה. כך למשל, בסאדרה האדוניה בנינו סצנה שלמה, המצולמת כולה מרחוק, והמאבק בין שני רעיונות בא לידי ביטוי בצלילים בלבד (שיר יין גומי מל שיר עם סאדרני), המוסיקה מאפשרת לנו להעביר דקרות למשל בליה של סן לורנצו כאשר ציפית האוכלוסיה גדולה כל כך, ואו נישמע לפתע שיר לכת אמריקאי, חל, הכפרים יוצאים החוצה, שגמחים ועוללים כדי לגלות, בסופו של דבר, כי מדובר בבדיחה אכזרית של אחד מהם, המשמיע את שיר הלכת מעל תלתי.

ש. האם זה באמת קרה?

ת. המציאות היתה משונה עוד יותר. האיש לא השמיע אפילו שיר לכת אמריקאי אלא את "מקהלת הנביאים" מתוך נאבוקו של וידי, בדעיכה, זה נישמע אבסורדי שהאמנו כי האמריקאים באים והם שרים באיטליקית את רדיו, מצד שני זה מוכיח עם דכמה חזקה העצמה של מוסיקה בעלת משמעות.

ש. יש לעתים הבדלים גדולים מאוד בין הסרטים השונים שלכם, כמעט קשה למצוא, מכונת השפה הקולנועית, את המשותף ביניהם. האחד לדוגמה, הוא סרט מפתיע מאוד, במיוחד אם זוכרים שהוא נעשה אחר פאדרה פאדרונה, ככל שרט בא לידי ביטוי חלק מאישיות של הדצור, אם מדובר בסרטים שכאים בזה אחר זה, יש מעין דחף לעשות משוה מנוגד בין הדברים שעשינו קודם, להציג את אותו צד

שלנו שנתר קודם לכן באפלה. כלומר ההבדל בין פאדרה פאדרונה לאחד אינו אומר שאנחנו שתיים, או השתנינו בין שני הסרטים, אלא שחרנו כמודע לנוסך בנושא שעניין אותנו באותו הרגע, נושא שהיה שונה מן המרכיבים של הסרט הקודם. ידענו שהאחר הוא סרט מוגבל יותר בהישגיו, מכמה בחינת, ומתוך מדעות למיגבלות אלה, עשינו את הסרט כהתלהבות רבה. כל מה ששרצינו בו זה לבטא את הרגשות שלנו בקשר למכוכה ולכעיות של הנוער הים, והאמנו שהסרט יוכל לתרום גם לנוער זה משהו. אבל לגבינו, סרט מן העבר הוא כמו רכבת שמתרחקת מן התחנה, הולכת ונעלמת באופק. מה שמעניין אותנו עתה הוא הסרט שהוצג אמש רש להניח שגם זה יתרחק מאיתנו עוד כמה זמן. אשר להבדלים בין סרט לסרט, הייתי אומר שהם משול למי שמשטיט סידה במשוט אחד, הוא צריך לתת פסע בצד ימין ופעם בצד שמאל, כדי שהסידה תתקדם בקו ישר.

ש. אבל במיקרה שלכם יש בעצם שני משוטים. וכאן אולי צריך לשאול שאלה קלאזיק, שאין ממש מנוס, מבחינה עיתונאית. איך אתם מצליחים לעבוד יחד.

ת. אין בעצם תשובה הגיונית לשאלה הזאת, שנישאלנו כבר רבות. אפשר כמובן לומר שאנחנו אחים, שיש עבר משותף, חוויות משותפות. עברנו יחד את המלחמה, ההתפתחות האמנותית החברתית הפוליטית שלנו וזוהי, אבל ברור שיהיה עם כל זה, היינו יכולים בקלות לעלות על זה העצבים של זה ולהגיע עד מהרה למצב שבו אי-אפשר לעבוד יחד. כבר המצאנו את כל ההסברים האפשריים, כולל שימוש במולות השמיים — אחד מאיתנו מול בתולה, השני מול עקרב ואנחנו משלימים זה את זה — אבל האמת היא שכל זה אינו מסביר עדיין מאומה. אין לנו תשובה של ממש לשאלה הזאת. אנחנו יכולים להסביר איך אנחנו עובדים

יחד אבל לא מדוע. אנחנו גרים שנינו ברומא, וכמנהגם של בני טוסקאנה, אנחנו קמים בבוקר, יוצאים עם הכלבים שלנו לאחד הגנים הציבוריים בעיר — אני חייב להודות שאנחנו ברי-מול על שזה ניקרא אצלנו עבודה — אנחנו משוחחים על הסרט שבעבודה, מתוכננים, מבהירים נקודות. אפשר לומר שאנחנו מבהירים לעצמנו את חלומות הלילה שהיו לנו. מתוך השיחות הללו נולדים רעיונות, גרעיים שאותם ניתן לפתח לאחר מכן. כמובן שחלק גדול מן הרעיונות מנופה, ומה שנושא, אנחנו מתחילים יחד לעבד. אחר כך אנחנו מניחים זאת על הנייר, לפחות על פני מאה עמודים, משרש בעצם הפעולה המיכאנית של הכתיבה. עוזרת לנו לכחון באובייקטיביות מה עשינו. זה שלב שני של ניפוי. אם החומר עובר את המבחן הזה, אנחנו עוברים להכנת הסרט. זה נעשה בערך כך. נוטלים סצנה, וכל אחד מאיתנו מתאר בפני השני מה הוא רואה ומה הוא שומע בסצנה זאת, זאת כדי להבטיח שלא נישאר צמודים לשפה ספרותית. אין בכך. בעצם חידוש גדול, כי כבר קרה בהרכב מיקרים שכמה אנשים שיתפו פעולה בכתיבת הסרט. השלב האחרון של התיסרוט מגיע בבוקר שלפני הצילום עצמו. כאשר אנחנו קמים כמה שעות לפני שאר הצוות ובוהנים אם החמונות והקולות שתיכנונו מתאימים למציאות. אחר-כך נגשים לצילום, כל "שוט" מבוים לסדרגין על ידי אחד מאיתנו, וכאשר אחד מביים, השני שוחק. זה נמשך כך בעייכה, במיקס ובראינות לעיתונות.

(הראיון עם פאולו ויטוריו טאוויאני נערך בפסטיבל קאן — מאי 1982. ראיינו ענדתה דרן פינדר מישיאל האנס אהרמן מצ'ילי.)

סרטי החדש (של חודש יולי) יסוקר במלואם בגיליון הבא של "מיתמק" יחד עם סרטי חודש אוגוסט.

